

COACHING W EDUKACJI, POLSKIE BADANIA i PRAKTYKA

Lilianna Kupaj

Coach Master Trainer ICI

Akredytowany Superwizor Izby Coachingu

Dyrektor Szkoły Coachingu Edukacyjnego

Plan spotkania

- Skąd pomysł na coaching w edukacji?
- Uczeń jako główny podmiot w szkole
- Misja pracy nauczyciela
- Kompetencje coachingowe ucznia i nauczyciela, które zmieniają edukację
- Pierwsze polskie badania poświęcone coachingowi w edukacji na Uniwersytecie Szczecińskim
- A wszystko wplecione w ludzkie historie w szkole

Spotkania

Życie jako inspiracja

Inspiracja

1. Doświadczenia R. Diltsa
2. związane z uczeniem się.
3. Praca nad problemami
4. w uczeniu się z Maćkiem.
5. Sugatu Mitra i jego „dziura w ścianie” oraz „szkoła w chmurze”.
6. Badania Prof. Hattiego.

Coaching w edukacji - definicje

Pierwsza grupa definicji podkreśla fakt, że człowiek jest skarbnicą możliwości, a coaching ma służyć wydobywaniu, maksymalizowaniu ludzkiego potencjału i samodzielnemu umacnianiu swoich zasobów.

Julia Szapiaczan

Coaching w edukacji - definicje

Poprawa procesu uczenia się zachodzi dzięki zwróceniu uwagi na samoświadomość ucznia, która otwiera mu drogę do poznania jego możliwości i przejścia od stanu aktualnego do pożądanego w zakresie wyznaczonego przez coachee (osoba uczestnicząca w coachingu) obszaru i konkretnego w nim celu.

J. Rogers

Coaching w edukacji - definicje

John Whitmore wskazał, że coaching to:
„Odblokowywanie potencjału osoby w celu maksymalizacji jej czy jego dokonań i działań. Jest raczej pomaganiem w uczeniu się niż nauczaniem”

J. Whitmore

Coaching w edukacji - definicje

Definicja International Coaching Community określa coaching jako proces: „którego głównym celem jest wzmocnienie Klienta oraz wspieranie Go w samodzielnym dokonywaniu zamierzonej zmiany (w oparciu o własne odkrycia, wnioski i zasoby)”.

Coaching w edukacji - definicje

Druga grupa definicji koncentruje się na coachingu jako towarzyszeniu w rozwoju i udoskonalaniu kompetencji. W tym duchu przedstawia definicję coachingu International Coach Federation podkreślając niedyrektywny charakter coachingu pobudzający dynamiczność i szybkość rozwoju oraz jego wpływ na „polepszenie efektów działania. (...) Dzięki coachingowi klienci ustalają konkretniejsze cele, optymalizują swoje działania, podejmują trafniejsze decyzje i pełniej korzystają ze swoich naturalnych umiejętności”. Podobnie coaching rozumie Izba Coachingu, która definiując to pojęcie dodaje, że jest to metoda podwyższająca poziom dobrostanu człowieka i jakości życia w każdym jego obszarze.

Coaching w edukacji - definicje

Coaching edukacyjny jest niedyrektywną metodą pracy nauczyciela stosowaną w procesie dydaktyczno-wychowawczym, opartą na kategorii podmiotowości. Reprezentatywne zdanie w sprawie podmiotowości w pedagogice wyraziła Maria Czerepaniak-Walczak. Jej zdaniem podmiotowość w szkole uznaje świadomość tworzenia siebie przez ucznia i nauczyciela oraz pozwala na dokonywanie zmian, dzięki aktywności samej osoby sprawczej. Własna działalność (aktywność) powoduje poznanie obszarów, które wcześniej były nieznane podmiotowi i dzięki którym może się doskonalić. Podejmowane decyzje dokonują się w oparciu o wartości podmiotu. Relacja nauczyciel-uczeń jest relacją dwóch spełniających się podmiotów, które mają wpływ na swoje życie i dziejące się w nim zdarzenia, przejawiają postawy otwarte na twórczą zmianę siebie i swojego środowiska. L. Kupaj i W. Krysa

Podmiotowość ucznia i nauczyciela

Poczucie podmiotowości ucznia i nauczyciela pozwala im na bycie sprawcą, aktywnie i samodzielnie znajdującym rozwiązania pojawiających się problemów. Towarzyszy im przekonanie, że Ja jako podmiot mogę panować i zarządzać moimi myślami, emocjami, zachowaniami i świadomie je modyfikować w zgodzie z własnymi oczekiwaniami i pragnieniami. Podmiot, podejmując autonomiczne decyzje, urzeczywistnia własne preferencje. Jest również gotowy na ponoszenie konsekwencji wynikających z własnych wyborów. Poczucie podmiotowości sprawia, że obydwie podmioty procesu dydaktyczno-wychowawczego są w stanie przyjąć odpowiedzialność za poczucie własnego sprawstwa i jego następstwa. Kategoria podmiotowości sprzyja procesowi samorozwoju zarówno ucznia jak i nauczyciela.

Czy jako dorośli ludzie
jesteśmy zdolni do
dania sobie takiej
wolności, aby dać ją ...
naszym dzieciom?

Lilianna Kupaj

Podmiotowość ucznia

Poczucie podmiotowości ucznia i nauczyciela pozwala im na bycie sprawcą, aktywnie i samodzielnie znajdującym rozwiązania pojawiających się problemów. Towarzyszy im przekonanie, że Ja jako podmiot mogę panować i zarządzać moimi myślami, emocjami, zachowaniami i świadomie je modyfikować w zgodzie z własnymi oczekiwaniami i pragnieniami. Podmiot, podejmując autonomiczne decyzje, urzeczywistnia własne preferencje. Jest również gotowy na ponoszenie konsekwencji wynikających z własnych wyborów. Poczucie podmiotowości sprawia, że obydwie podmioty procesu dydaktyczno-wychowawczego są w stanie przyjąć odpowiedzialność za poczucie własnego sprawstwa i jego następstwa. Kategoria podmiotowości sprzyja procesowi samorozwoju zarówno ucznia jak i nauczyciela.

Znaczenie coachingu procesie dydaktyczno- wychowawczym

Dzięki coachingowi w edukacji efektywność pracy pedagogicznej ma możliwość wytykania daleko poza proces nauczania i uczenia się, pomagając w budowaniu życiowego dobrostanu zgodnie z programami pedagogiki pozytywnej. W Australii, USA i Wielkiej Brytanii, w których coaching stał się „fundamentalnym sposobem pracy, budowania relacji i wspólnych rozmów we wspólnocie jaką tworzy dana szkoła”. W Polsce, definiując kulturę coachingową w edukacji, zwraca się uwagę na to, że „jest to rodzaj kultury organizacyjnej, w której (...) nauczyciel, nie jest jedynie osobą wyznaczającą zadania, ale także zarządzającą procesem edukacyjnym poprzez udzielanie wsparcia uczniom, motywowanie oraz rozwijanie. Jest to więc rodzaj współpracy skoncentrowanej na rozwój i otwartą komunikację, mającą związek z budowaniem atmosfery wzajemnego zaufania i życzliwości”.

Znaczenie coachingu

Coaching posiada duże znaczenie w edukacji dzieci i młodzieży, ponieważ wspiera ich w procesie dydaktyczno-wychowawczym, kształtując inteligencję emocjonalną i społeczną.

L.Kupaj W. Krysa

Personalizm

Podstawę coachingu edukacyjnego stanowi podmiotowe rozumienie ucznia i nauczyciela. Na stawianie czoła życiu w postawie wolności i godności przepełnionej odpowiedzialnością w filozofii zwrócił uwagę personalizm. Postawił on w centrum swoich zainteresowań człowieka rozumianego jako osoba, czyli „wartość niepowtarzalna i nieprzemijająca”, która wyraża siebie przez wolną wolę.

Osoba obdarzona jest samoświadomością i zawiera dwa wymiary fizyczny i psychiczno-duchowy. Podejmuje dobrowolną aktywność twórczą w świecie, angażując się w działania przepełnione możliwościami wyboru, przekraczając świat, rzeczy i samą siebie. Ponadto posiada zdolność wolnego samookreślenia się, które wyraża się w kreowanych przez nią dziełach jak również w dokonywanych czynach. Wartość osoby jest sama w sobie, absolutna i stanowi cel sama w sobie, wymaga godności i szacunku tylko ze względu na swój fakt obiektywnego istnienia. W personalizmie pojawiła się afirmacja osoby jako wartości, która jest podmiotem rozumnym, zdolnym do podejmowania czynów dla dobra własnego i społecznego. Wchodzi ona w relacje z innymi osobami w duchu poszanowania ich autonomii w oparciu o świadomość moralną.

Wskazania dla organizatorów oświaty

- Wiele korzyści może przynieść organizowanie szkoleń dla nauczycieli, pedagogów, wychowawców wszystkich szczebli i rodzajów edukacji w zakresie coachingu edukacyjnego oraz rozpowszechnianie wiedzy zawartej w myśli pedagogicznej Nowego Wychowania.
- Wprowadzenie przesłanek coachingu edukacyjnego zawartych w myśli pedagogicznej Nowego Wychowania do kształcenia studentów kierunków pedagogicznych może usprawnić szkolnictwo. W programach kształcenia wyższego na kierunkach pedagogicznych, wszystkich specjalności warto umieścić coaching edukacyjny jako przedmiot, na którym studenci będą zapoznawani z tą metodą. Dobrze byłoby również szkolić kadry uczelni wyższych, by prowadziły zajęcia z wykorzystaniem tej metody. Wydaje się, że bezzasadna jest panująca moda, by w kształceniu wyższym kadr oświatowych powoływać na kierunku: Pedagogika, specjalność: Coaching edukacyjny. Bowiem jest to metoda jedna z wielu, którą powinni znać i potrafić stosować w swojej pracy absolwenci wszystkich specjalności na kierunkach pedagogicznych.

Wskazania dla organizatorów oświaty

- Coaching warto również wprowadzać na kierunkach studiów podyplomowych związanych z zarządzaniem oświatą. Aby dokonały się pozytywne zmiany w edukacji niezwykle istotne jest rozpoczynanie ich od osób zarządzających, które mają największy wpływ na misję, wizję, wartości oraz kulturę organizacyjną placówek oświatowych, którymi zarządzają

Wskazania dla organizatorów oświaty

- Podjęcie działań zmierzających do oparcia procesu dydaktyczno-wychowawczego na założeniach coachingu edukacyjnego propagowanych już przez myśl pedagogiczną Nowego Wychowania, może podnieść jakość odnajdywania się młodzieży na rynku pracy oraz pozwolić lepiej funkcjonować w życiu zawodowym. Kreowanie nowoczesnej gospodarki opartej na innowacyjności, wysokiej jakości i konkurencyjności rozpoczyna się w ciągu 20 lat kształcenia w murach szkolnych. To tutaj jest początek rozwoju osobowości przyszłych, dorosłych obywateli państw – przedsiębiorczych, samodzielnych, innowacyjnych, umiejących wykorzystywać własny potencjał oraz zasoby środowiska, bądź nie posiadających owych przymiotów osobowości. 5. Dla dobra rozwoju kulturalno-gospodarczego państw warto wdrażać w edukacji założenia coachingu edukacyjnego nie tylko w szkolnictwie prywatnym, gdzie już obecnie stosuje się wiele innowacji pedagogicznych Nowego Wychowania, ale również w szkolnictwie państwowym. Organizowanie ich w szkołach publicznych jest większym gwarantem pozytywnych zmian na szeroką, społeczną skalę

Wskazania dla nauczycieli, wychowawców, pedagogów:

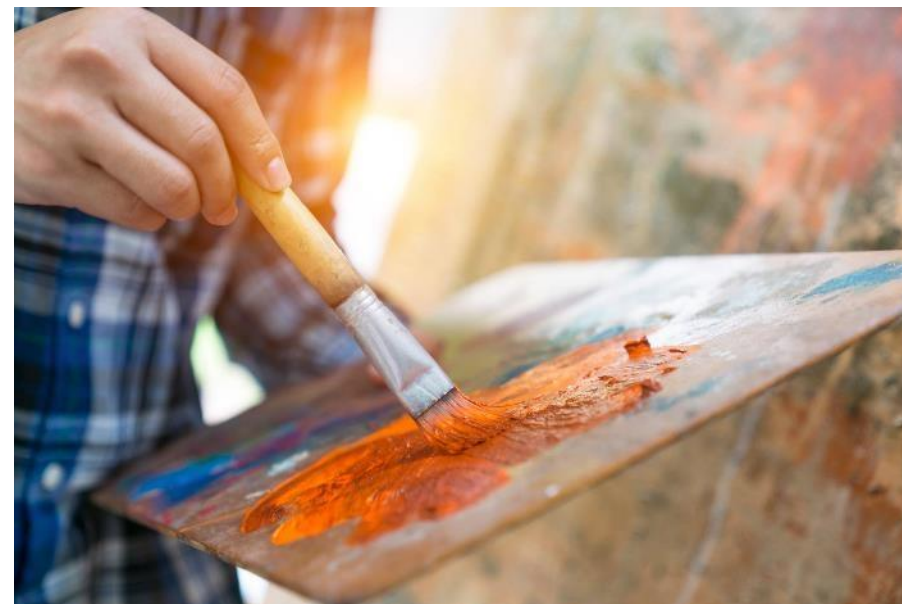
- 1. Myśl pedagogiczna Nowego Wychowania ukazała, że zmiany w oświacie dokonują się często jako ruch oddolny. Stosowanie we współczesnym procesie dydaktyczno-wychowawczym założeń coachingu edukacyjnego mającego swoje przesłanki w myśli pedagogicznej Nowego Wychowania zawiera rozwiązania pedagogiczne usprawniające pracę nauczycieli i wychowawców.
- 2. Coaching edukacyjny wspomaga również własny rozwój zawodowy i osobisty kadr oświatowych.

Wskazania wobec nauki:

- 1. Prowadzenie badań naukowych w zakresie coachingu edukacyjnego i dalsze poszukiwanie jego teoretycznych podstaw.
- 2. Określenie nowych problemów badawczych dotyczących coachingu edukacyjnego.
- 3. Propagowanie wyników badań wśród szerszego grona społeczeństwa. Chodzi o podjęcie działań, dzięki którym wyniki badań nie pozostawałyby tylko w wąskim gronie historyków wychowania, ale były rozpowszechniane wśród organizatorów oświaty, którzy mają realny wpływ na dokonywanie skutecznych zmian.
- 4. Dzielenie się wynikami badań z praktykami.

Podsumowanie

Coaching i edukacja mają wspólne cele skoncentrowane wokół pomagania ludziom w uczeniu się, wzrastaniu i rozwijaniu się”.

Dziękuję

Lilianna Kupaj

Coachingedukacyjny.edu.pl

609 910 991

lkupaj@szkolacoachingu.edu.pl